

УДК 929:02-051 Гутеша, Д.
027.7:[378.4:34(497.11 Београд)

doi: 10.19090/cit.2024.45.12-19
Оригинални научни рад

Прва управница Библиотеке Правног факултета Универзитета у Београду

Катарина Стефановић
Универзитет у Београду
Правни факултет – Библиотека, Београд
ORCID 0009-0005-5119-1462
katarina@ius.bg.ac.rs

Сажетак

Циљ овог рада је да осветли живот и дело Душице Гутеше (Београд, 1914–1994), прве управнице Библиотеке Правног факултета Универзитета у Београду, о чијем доприносу у обнављању и развоју Библиотеке након Другог светског рата нема писаних трагова. Својим ентузијазмом и професионалним деловањем, сталним усавршавањем и неуморним залагањем, поставила је нове темеље највеће високошколске библиотеке у Србији и исписала странице њене новије историје.

Кључне речи: Душица Гутеша (1914–1994), Библиотека Правног факултета Универзитета у Београду, библиотекарство, историја библиотекарства, биографија

Увод

Библиотека Правног факултета Универзитета у Београду је библиотека са најбогатијим фондом књига и часописа из области права на Балкану.¹ Она има веома важну улогу у образовном и научном процесу на Факултету и представља центар за стасавање будућих правника и научна истраживања. Посебно се поноси својом дугом и богатом историјом, али и образовним и стручним кадровима који су поспешили њен развој.

Настала је наслеђивањем фондова расформиране Лицејске библиотеке, а прва *Правила* о њеном раду усвојена су на седници Савета Правног факултета одржаној 9. априла 1904. године.² Тиме су установљени принципи њеног деловања и организације и одређени органи управљања – управник и Библиотечки одбор³, чији је председник био декан Факултета, а чланови професори.⁴ На основу Закона о универзитетима из 1930. и Опште уредбе о Универзитету из 1931. године, Савет Правног факултета Универзитета у Београду усвојио је *Правилник Библиотеке Правног факултета* 26. маја 1932, а одобрио га је Универзитетски сенат 1. јула исте године.⁵

Први прецизни подаци о стању фонда налазе се у школској 1937/38. години када је располагала са 28.000 књига и 52 наслова часописа.⁶ Фонд је принављан куповином из државног

¹ Рад је изложен на четвртном Научном скупу „Библиотеке и идентитет“, 24. и 25. маја 2023. године у Панчеву и Београду. Допуњен је и измењен за потребе објављивања.

² Љубица Кандић, *Историја Правног факултета у Београду 1905–1941*. Књ. 2, том 1. (Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2002), 457.

³ Ранији назив био је Комисија за Библиотеку.

⁴ Катарина Стефановић, „Развој Библиотеке Правног факултета: уобличавање колективног идентитета установе“, у *Библиотеке и идентитет: зборник радова са Научног скупа одржаног 25. и 26. маја у Панчеву*, гл. уредник Гордана Стокић Симончић (Панчево: Градска библиотека; Центар за културу и екологију ПанАрт; Нови Сад: Филозофски факултет; Сомбор: Педагошки факултет, 2018), 130.

⁵ Дејан Поповић и Зоран С. Мирковић, *Историја Правног факултета у Београду 1945–1971*. Том 2 (Београд: Универзитет у Београду, Правни факултет, Центар за издаваштво, 2024), 1051.

⁶ Кандић, *Историја Правног факултета...*, 475.

буџета, поклоном и откупом личних библиотека професора, истакнутих државних функционера, студената и других појединаца и установа, поклоном и обавезним примерком Државне штампарије, репарацијом добијеном од Немачке након Првог светског рата, разменом са другим библиотекама и академијама у земљи и иностранству, као и претплатом на часописе. С обзиром на ратне и економске прилике кроз које је пролазила Србија од краја 19. до четрдесетих година 20. века, а имајући у виду веома ограничена финансијска средства за набавку публикација, Библиотека Правног факултета била је релативно добро опремљена. Треба истаћи да је у наведеном периоду располагала највећим бројем страних часописа на Београдском универзитету.⁷

Један од највећих проблема са којим се суочавала од самог оснивања јесте недовољан и неадекватан простор и неодговарајућа опрема. Када је 1937. започета изградња нове зграде Факултета, посебна пажња посвећена је делу предвиђеном за њен смештај. Са циљем да буде устројена по узору на највеће европске библиотеке тог времена, факултетски Савет формирао је комисију која је обишла неколико библиотека у Италији и Швајцарској и проучила њихову организацију и уређење⁸, те је Библиотека коначно пресељена у нову зграду 1940. године.

Априлско бомбардовање Београда 1941. године није поштедело ни тек усељену зграду, а Правни факултет обуставиће наставу све до ослобођења. У окупационом периоду рад Библиотеке био је веома отежан и ограничен искључиво за потребе немачке војске, а књижни фонд је у великој мери оштећен или трајно уништен. На Факултету је организована касарна, а војници су премештали књиге у неадекватне просторије, цепали их и њима палили котлове. Према Извештају Комисије за процену штете, факултетска библиотека је у ратном периоду оштећена у износу од 55.000 тадашњих динара.⁹

У периоду од 1905. до 1945. године Библиотека није имала стручне раднике, а библиотечарске послове обављали су доценти и асистенти. Први службеник који није био из редова наставног кадра био је Ђорђе Ступар, запослен 1940. као званичник-дневничар. Органи управљања нису се мењали, а управник и чланови Библиотечког одбора били су професори. Значајне кадровске промене наступиле су након завршетка рата, када је 26. јуна 1945. Министарство просвете Србије донело одлуку да се за руковоаоце Библиотеке Правног факултета поставе Љубинко Поповић, судија и Душица Гутеша, чиновник Министарства просвете.¹⁰

Душица Гутеша – биографија

Душица Гутеша рођена је 13. јануара 1914. у Београду, од оца Данила, хотелијера и мајке Данице, домаћице. Основну школу похађала је у периоду од 1920. до 1924, а Прву женску реалну гимназију са положеним вишим течајним испитом завршила је школске 1931/32. На Филозофском факултету Универзитета у Београду дипломирала је на Групи за немачки језик и књижевност 1936. Сечено знање усавршавала је у Немачкој током 1936. и 1937. Осим немачким, владала је и француским, енглеским и руским језиком.

По повратку у земљу, радила је као суплент у Краљеву, у Самоуправној гимназији, од 1937. до 1939, затим у Државним реалним гимназијама у Ћуприји од 1939. до 1940. и Краљеву од 1940. до 1941. Када јој је 1941. стрељан вереник, затражила је од Министарства просвете

⁷ Исто, 482.

⁸ У саставу комисије били су: декан Велизар Митровић, управник Библиотеке Михаило Константиновић, доцент Божидар-Божа С. Марковић и указни асистент Светислав Божовић Ћаба. Они су обишли неколико библиотека у Италији: Универзитетску библиотеку у Риму, Ватиканску библиотеку, Библиотеку Правног факултета и библиотеке института за упоредно право и филозофију права. У Швајцарској су обишли две библиотеке у Женеви: Библиотеку Друштва народа и Библиотеку Међународне организације рада.

⁹ Миодраг Симић, „Рад Библиотеке Правног факултета у Београду у окупационом периоду 1941–1944“, *Анали Правног факултета у Београду* Год. 39, бр. 1–3 (1991): 265.

¹⁰ Државни архив Србије (ДАС), Министарство просвете Србије (МПС), Г 200, Ф II, 1945, 1676.

Србије премештај и додељена је на рад сâмом Министарству као чиновник-приправник. По одлуци министра, исте године је премештена у Женску реалну гимназију Краљице Марије, с тим да и даље ради као чиновник при Министарству, у Одељењу за немачку наставу. На том месту остаће до краја окупације. „Испит за професора средњих школа из групе наука Немачки језик са својом књижевношћу као главни, и историју српске књижевности као споредни предмет“ положила је 1942.¹¹

У циљу обнове и почетка рада Правног факултета након ослобођења Београда, в. д. декана проф. др Јован Ђорђевић формирао је Библиотечки одбор у чијем саставу су се нашли професори: др Јован Ловчевић, др Мехмед Беговић и др Борислав Благојевић, а њихов задатак био је да се хитно изврше припреме и омогући коришћење Библиотеке.¹² Из опширног извештаја који је Одбор поднео декану 28. октобра 1945.¹³ може се закључити да је за сређивање и преређење Библиотеке било неопходно ангажовати додатно особље, па је тако 27. јуна 1945. Душица Гутеша ступила у нову службу и сасвим ненадано наставу заменила библиотекарском професијом. У наредном периоду биће у потпуности посвећена ревизији књижног фонда, сређивању Ауторског каталога монографских публикација¹⁴ и формирању Предметног каталога књига. Како се Библиотечки одбор у својим извештајима више пута изразио веома похвално о раду и залагању Душице Гутеше, она је већ 1947. године преведена је у млађег библиотекара, а 1949. унапређена у звање библиотекар.

Прва управница Библиотеке

Највећа прекретница у организационом и кадровском смислу у Библиотеци Правног факултета догодила се 28. фебруара 1950. године, када је на седници Савета професор др Борислав Благојевић предложио да се за управника Библиотеке одреди библиотекарка Душица Гутеша, као „најспремнија да преузме тако значајну и одговорну функцију на Правном факултету“.¹⁵ Усвајањем овог предлога трајно је напуштена дотадашња пракса да се за управника именује професор, а Д. Гутеша постала је први библиотекар и прва жена на тој функцији у историји Правног факултета.

Као управница, руководила је целокупним организационим и стручним пословима Библиотеке, која је била уређена по модерним европским стандардима и обновљена у послератним годинама. Према унутрашњој организацији, постојала су три одсека којима је успешно управљала: Одсек фонда књига (врши набавку, инвентарисање, сигнирање и каталожку обраду књига и руководи библиотечким каталозима и магацином), Одсек периодичних публикација (води евиденцију пријема, врши целокупну обраду периодике – инвентарисање, каталогизацију и класификацију и припрема повез периодике) и Одсек позајмне студентске библиотеке са читаоницама.¹⁶

Обнављање књижног фонда управница је сматрала приоритетом, с обзиром на штету коју је претрпео у ратним годинама. Први доступан послератни податак о његовој величини пронађен је у Годишњем извештају за школску 1956/57, у коме се наводи да Библиотека броји

¹¹ Архива Правног факултета (АПФ), Персонални досије: Душица Гутеша (ПДДГ).

¹² Миодраг Симић, *Београдски и субојички Правни факултети: 1941–1945: монографија* (Београд: М. Симић, 1998), 169.

¹³ Поповић и Мирковић, *Историја Правног факултета...*, 1054.

¹⁴ Ауторски каталог монографских публикација је установљен по оснивању Библиотеке и звао се Номинални. Био је сређен по азбучном реду аутора, али је у окупационом периоду најпре знатно оштећен, да би до краја рата био поново сређен. У почетку су постојала чак два номинална каталога – каталог домаћих и каталог страних аутора, али су они спојени у послератним годинама и пресложени по абедици. – К. Петровић, „Прилог историји Библиотеке Правног факултета Универзитета у Београду: библиотекар и књижничари“ (мастер рад, Филолошки факултет, 2011), 21.

¹⁵ АПФ, Записник са VII седнице Савета Правног факултета одржане 28. фебруара 1950. године.

¹⁶ Петровић, „Прилог историји...“, 20.

укупно 59.334 књиге и 1870 периодичних публикација.¹⁷ Наредних година, Душица Гутеша је улагала велике напоре да се фонд на годишњем нивоу просечно увећава за око 2000 домаћих и страних књига и годишта часописа, као и да се њихова набавка претежно одвија куповином. Средства за ту намену издвајана су из буџета Факултета и неретко су била недовољна, али је он растао и уз помоћ поклона и размене, како са домаћим, тако и са страним факултетима, институтима и другим институцијама. На дан 30. септембра 1970. Библиотека је располагала са укупно 76.866 дела у 104.554 свеске и 2284 наслова часописа. Такође је похранила и 363 семинарска рада и 103 рада из научно-истраживачке праксе студената последипломских студија.¹⁸

Душица Гутеша је посебну пажњу посветила каталозима, схватајући њихов значај од самог доласка у Библиотеку. Поред сређивања и редакције каталошких листића Ауторског каталога књига, она је радила и на предметној обради и изради каталошких листића за Предметни каталог.¹⁹ Настојања да се у годинама обнове Библиотеке формира Предметни и стручни каталог чланака из послератних страних и домаћих часописа потврђена су у Годишњем извештају о раду Библиотеке у школској 1956/57, где стоји да је „класификовано око 11.000 страних и око 9.000 јединица из домаћих часописа“, а да су за тај посао ангажовани наставници.²⁰ У наредном извештају наводи се да је за овај каталог, на основу немачких и француских таблица, библиотекар Александар Павловић израдио и регистар на српскохрватском језику, који ће библиотекарима служити за рад на стручној класификацији.²¹ Од 1958. до 1961, А. Павловић је био први и једини библиотекар који је наставио рад на изради каталога, јер је, услед недостатка материјалних средстава, његово формирање било трајно обустављено.²² Топографски каталог књига вероватно је формиран након Другог светског рата, с обзиром на то да је тада целокупан књижни фонд преинвентарисан и подељен по форматима. За редакцију његових листића такође је била задужена Гутеша.

Чињеница је да се Библиотека Правног факултета убрзано развијала у послератним годинама и да је све теже било ускладити њен рад са *Правилником* донетим давне 1932. године, те је било неопходно донети нове прописе који би одговарали постојећем стању и потребама. То је био заједнички подухват управнице Гутеше и Библиотечког одбора, који је уродио плодом 1960. Нова *Правила о раду Библиотеке* усвојена су на седници Факултетске управе од 28. септембра 1960.²³ а њима су јасно регулисане позајмица књига и унутрашња организација Библиотеке у складу са систематизацијом радних места, предвиђено је вођење каталога, вршење ревизије фондова, прописана су правила понашања у читаоницама, затим је утврђен састав чланова Библиотечког одбора, као и обавеза да се месечно објављују спискови приновљених књига и достављају другим правним факултетима у земљи.

О Билтену приновљених књига Библиотеке по први пут је поведена дискусија на седници Савета Факултета одржаној 17. новембра 1948. године²⁴, после које је донета одлука „да се по једна копија Месечног извештаја о ново-набављеним књигама Библиотеке истакне на приступачном месту за наставнике и за студенте у Библиотеци, као и да се Књига приновака часописа устроји, стално попуњава и стави на расположење наставницима“.²⁵ Ова одлука спровођена

¹⁷ АПФ, Годишњи извештај о раду Библиотеке у школској 1956/57. години.

¹⁸ Поповић и Мирковић, *Историја Правног факултета...*, 1069.

¹⁹ Предметни каталог Библиотеке Правног факултета формиран је 1948. године. – АПФ, Записник са XV седнице Савета Правног факултета одржане 17. маја 1948. године.

²⁰ Рад на формирању овог каталога додатно се плаћао ангажованим наставницима.

²¹ АПФ, Годишњи извештај о раду Библиотеке у школској 1957/1958. години.

²² К. Петровић, „Прилог историји...“, 22.

²³ АПФ, Извештај Факултетске управе о раду Факултета у школској 1960/61. години.

²⁴ АПФ, Годишњи извештај о раду Правног факултета у школској 1948/49. години.

²⁵ К. Петровић, „Прилог историји...“, 25.

је редовно и пре него што је донет нов *Правилник* који је Библиотеку обавезивао на то, а Д. Гутеша је месечне извештаје о приновљеним страним књигама и часописима достављала и Библиографском институту ФНРЈ за централне каталогe, а извештаје о страним књигама још и свим правним факултетима у земљи, Институту за упоредно право и Институту за друштвене науке у Београду.

Својим савесним радом и залагањем Д. Гутеша је доприносила бољој организацији посла и бржем обављању и спровођењу задатака и то са великим успехом и благовремено, уносећи пуно љубави у рад, због чега је више пута у току свог службовања била новчано награђивана. Осим руковођења, евидентно је да се бавила и стручним библиотечарским пословима и да се трудила да Библиотека не посустаје на свом развојном путу. У професионалном смислу, стремилa је и личном напредовању, па је, Решењем Савета за културу НРС од 6. новембра 1960. године, унапређена и у звање виши библиотечар.²⁶

Гутеша у српском библиотечарству

У жељи да Библиотека Правног факултета створи сопствени идентитет и ван матичне институције, Д. Гутеша је 14. децембра 1947. године присуствовала оснивачкој скупштини Друштва библиотечара Народне Републике Србије и том приликом постала један од оснивача и сталних чланова.²⁷ Била је његов први благајник (1949–1951), затим секретар (1951–1953), а активност у Надзорном одбору и Секцији за библиографију и документацију Друштва наставиће у наредној деценији, дајући свој допринос његовом раду и заступајући заједничке циљеве.²⁸ Извештаје о раду Друштва²⁹ и друге стручне радове објављивала је у *Библиошкеару*, чији је била стални сарадник од самог покретања часописа. Осим тога, била је и дугогодишњи члан Савеза друштава библиотечара ФНРЈ.

У току свог радног века више пута је присуствовала библиотечарским скуповима и конгресима: Конгресу библиотечара у Бриселу, 1955; III Конгресу библиотечара у Задру, 1956; Пленуму Савеза друштава библиотечара ФНРЈ у Љубљани, 1958; Семинару за научне библиотечаре у Загребу, 1958. Наредне године, била је учесник на научној екскурзији у Грчкој коју је организовао Библиографски институт ФНРЈ.³⁰

Истражујући рад Душице Гутеше који до сада никада није сагледан и систематизован, може се закључити да је посебну пажњу посветила образовању стручних кадрова у библиотекама у послератној Србији. О томе сведочи њен рад објављен у *Библиошкеару* 1950. године, у коме објашњава какво је стање у библиотечарској струци, шта је затечено, а шта до сада учињено и шта је још неопходно урадити, с обзиром на чињеницу да је у држави порастао број библиотека које су постале моћно средство културног и научног преображаја ослобођеног српског народа. У том смислу, она истиче да „затечени стручни кадар ни по броју ни по спремности није могао да задовољи ни минимум новонасталих потреба, произишлих из новог значења које библиотеке и библиотечарство имају у новој држави“.³¹ Осећајући одговорност према библиотечарској струци, Д. Гутеша је показала спремност да се укључи у образовање и оспособљавање будућих генерација библиотечара, због чега је прихватила да буде један од

²⁶ АПФ, ПДДГ.

²⁷ Владимир Питовић, „Оснивачка скупштина Друштва библиотечара НР Србије“, *Библиошкеар* Год. 1, бр. 1 (1948): 86–87.

²⁸ Бојана Вукотић, „Личности које су обележиле рад Друштва“, у *Библиошкеарско друштво Србије: 1947–2022* (Београд: Библиотечарско друштво Србије, 2022), 102–104.

²⁹ Душица Гутеша, „Прво саветовање библиотечара НР Србије“, *Библиошкеар* Год. 1, бр. 2 (1949): 213–222; Душица Гутеша, „Трећа годишња скупштина Друштва библиотечара НР Србије“, *Библиошкеар* Год. 3, бр. 1/2 (1951): 71–73; Душица Гутеша, „Четврта годишња скупштина Друштва библиотечара НР Србије“, *Библиошкеар* Год. 4, бр. 1/2 (1952): 85–86.

³⁰ АПФ, ПДДГ.

³¹ Душица Гутеша, „Питање кадрова“, *Библиошкеар* Год. 2, бр. 2/3 (1950): 228–233.

руководилаца Курса за припремање библиотекара за полагање државног стручног испита, чији је организатор било Министарство за науку и културу. Први курс је одржан 3. новембра 1949. у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ у Београду³², а маја 1950. обављен је и државни испит за библиотекарe, први након ослобођења. Гутеша је била стални предавач и испитивач на предметима Послови чувања и конзервирања књига и часописа и Немачки језик, а извештаје о одржаним курсевима и испитима ревносно је објављивала у часопису *Библиошeкар*³³. Такође треба истаћи да је као управница инсистирала на школованом кадру и у матичној библиотеци, указујући на то да би стручне послове требало да обављају високообразовани библиотекарe са завршеним стручним испитом, што је Управа Факултета препознала и следила.

Преводац и лектор

Поред бављења библиотекарско-архивском струком, Д. Гутеша је свој живот посветила и превођењу веома значајних филозофско-правних расправа немачких аутора: Вилхелма фон Хумболта, Густава Радбруха, Ерика Вејла, Хајма Перелмана, Ханса Келзена, Имануела Канта, Вилхелма Дилтаја, Георга Зимела, Штефана Цвајга, Јулиуса Хермана фон Кирхмана, Анселма Фојербаха и Фридриха Ничеа. Због тога је била изузетно цењена међу професорима, истраживачима и студентима, којима су њени беспрекорни преводи помогли у научном раду и напредовању.

Посебну љубав гајила је према шведској књижевници и првој жени добитници Нобелове награде за књижевност, Селми Лагерлеф, због чега су се у њеном преводачком опусу нашла и нека њена прозна дела.

Уредништво часописа *Анали Правног факултeта у Београду* поверило јој је своје текстове на лектуру и превод, а била је и аутор хронике *Нове књиге* у истом. Као члан уређивачког одбора остаће и у деценијама након пензионисања, што само потврђује квалитет њеног рада.

Закључак

Душица Гутеша је пензионисана 31. децембра 1972, а преминула 1994. године у Београду. О њеној личности, посвећености, стручности и заслугама препричавало се деценијама након одласка из матичне институције, али писана сведочења о њеном доприносу готово да не постоје. Систематизујући рад прве управнице Библиотеке Правног факултета Универзитета у Београду која је на ту функцију изабрана из редова ненаставног особља, можемо јој приписати заслуге за формирање Ауторског и Предметног каталога књига и Предметног и стручног каталога чланака из страних и домаћих часописа, истаћи одговоран и континуиран начин спровођења набавне политике у циљу обогаћивања књижног фонда, као и увођење нових *Правила о раду Библиотеке* и њихово прилагођавање новонасталим потребама корисника и запослених. Покретањем билтена приновљених књига и часописа и редовно достављање Библиографском институту ФНРЈ за централне каталоге, Д. Гутеша је Библиотеку учинила видљивом и доступном изван оквира институције. Укљученост у оснивање и рад Друштва библиотекара Народне Републике Србије и ревносно објављивање извештаја о његовом раду у *Библиошeкару* показује

³² Душица Гутеша, „Савезни курс за млађе библиотекарe“, *Библиошeкар* Год. 1, бр. 4 (1949): 450–452.

³³ Душица Гутеша, „Библиотекарски испити у 1952 години“, *Библиошeкар* Год. 4, бр. 3/4 (1952): 155; Душица Гутеша, „Државни испит из библиотекарске струке“, *Библиошeкар* Год. 2, бр. 2/3 (1950): 255–256; Душица Гутеша, „Државни стручни библиотекарски испити у 1951 години“, *Библиошeкар* Год. 4, бр. 1/2 (1952): 62; Душица Гутеша, „Државни стручни библиотекарски испити: у октобарском року 1953 год.: у јунском року 1954. год.“, *Библиошeкар* Год. 6, бр. 3 (1954): 172–173; Душица Гутеша, „Државни стручни библиотекарски испити у јунском року 1953 год.“, *Библиошeкар* Год. 5, бр. 1/2 (1950): 50–51; Душица Гутеша, „Државни стручни испит за млађе библиотекарe“, *Библиошeкар* Год. 3, бр. 1/2 (1951): 41.

њену спремност да уложи лични напор за добробит библиотекарске струке, а посвећеност образовању стручног кадра за рад у библиотекама њену свест о неопходности квалитета за развој српског библиотекарства.

Својим ентузијазмом и савесним руковођењем, уз велику подршку колега библиотекара, професора и факултетске управе, успела је да превазиђе све потешкоће које су задесиле Библиотеку у послератним годинама и од ње створи узорно академско извориште знања и веома важан сегмент у образовању будућих правника. Циљ овог рада био је да се сагледају сва њена постигнућа у утемељењу и развоју највеће високошколске библиотеке у Србији, као и да се библиотекарска јавност упозна са ликом и делом прве управнице Библиотеке Правног факултета у Београду. Душица Гутеша била је филолог, предавач, преводилац, лектор, али изнад свега библиотекар са јасном визијом о значају библиотекарске струке у културном, историјском и научном обликовању ратом разорене српске државе.

Литература и извори:

1. Arhiva Pravnog Fakulteta (APF). Godišnji izveštaj o radu Biblioteke u školskoj 1956/57. godini.
2. Arhiva Pravnog Fakulteta (APF). Godišnji izveštaj o radu Biblioteke u školskoj 1957/1958. godini.
3. Arhiva Pravnog Fakulteta (APF). Godišnji izveštaj o radu Pravnog fakulteta u školskoj 1948/49. godini.
4. Arhiva Pravnog Fakulteta (APF). Izveštaj Fakultetske uprave o radu Fakulteta u školskoj 1960/61. godini.
5. Arhiva Pravnog Fakulteta (APF). Personalni dosije: Dušica Guteša.
6. Arhiva Pravnog Fakulteta (APF). Zapisnik sa VII sednice Saveta Pravnog fakulteta održane 28. februara 1950. godine.
7. Arhiva Pravnog Fakulteta (APF). Zapisnik sa XV sednice Saveta Pravnog fakulteta održane 17. maja 1948. godine.
8. Državni arhiv Srbije (DAS). Ministarstvo prosvete Srbije (MPS), G 200, F II, 1945, 1676.
9. Guteša, Dušica. „Bibliotekarski ispiti u 1952 godini“. *Bibliotekar God.* 4, br. 3/4 (1952): 155.
10. Guteša, Dušica. „Četvrta godišnja skupština Društva bibliotekara NR Srbije“. *Bibliotekar God.* 4, br. 1/2 (1952): 85–86.
11. Guteša, Dušica. „Državni ispit iz bibliotekarske struke“. *Bibliotekar God.* 2, br. 2/3 (1950): 255–256.
12. Guteša, Dušica. „Državni stručni bibliotekarski ispiti: u oktobarskom roku 1953 god.: u junskom roku 1954. god.“. *Bibliotekar God.* 6, br. 3 (1954): 172–173.
13. Guteša, Dušica. „Državni stručni bibliotekarski ispiti u 1951 godini“. *Bibliotekar God.* 4, br. 1/2 (1952): 62.
14. Guteša, Dušica. „Državni stručni bibliotekarski ispiti u junskom roku 1953 god.“. *Bibliotekar God.* 5, br. 1/2 (1950): 50–51.
15. Guteša, Dušica. „Državni stručni ispit za mlađe bibliotekare“. *Bibliotekar God.* 3, br. 1/2 (1951): 41.
16. Guteša, Dušica. „Pitanje kadrova“. *Bibliotekar god.* 2, br. 2/3 (1950): 228–233.
17. Guteša, Dušica. „Prvo savetovanje bibliotekara NR Srbije“. *Bibliotekar God.* 1, br. 2 (1949): 213–222.
18. Guteša, Dušica. „Savezni kurs za mlađe bibliotekare“. *Bibliotekar god.* 1, br. 4 (1949): 450–452.
19. Guteša, Dušica. „Treća godišnja skupština Društva bibliotekara NR Srbije“. *Bibliotekar God.* 3, br. 1/2 (1951): 71–73.
20. Kandić, Ljubica. *Istorija Pravnog fakulteta u Beogradu 1905–1941*. Knj. 2, tom 1. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2002.
21. Petrović, K. „Prilog istoriji Biblioteke Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu: bibliotekari i knjižničari“. Master rad, Filološki fakultet, 2011.

22. Pitović, Vladimir. „Osnivačka skupština Društva bibliotekara NR Srbije“. *Bibliotekar* god. 1, br. 1 (1948): 86–87.
23. Popović, Dejan i Zoran S. Mirković. *Istorija Pravnog fakulteta u Beogradu 1945–1971*. Tom 2. Beograd: Univerzitet u Beogradu, Pravni fakultet, Centar za izdavaštvo, 2024.
24. Simić, Miodrag. *Beogradski i subotički Pravni fakultet: 1941–1945: monografija*. Beograd: M. Simić, 1998.
25. Simić, Miodrag. „Rad Biblioteke Pravnog fakulteta u Beogradu u okupacionom periodu 1941–1944“. *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu* god. 39, br. 1–3 (1991): 264–265.
26. Stefanović, Katarina. „Razvoj Biblioteke Pravnog fakulteta: uobličavanje kolektivnog identiteta ustanove“. U *Biblioteke i identitet: zbornik radova sa Naučnog skupa održanog 25. i 26. maja u Pančevu*, gl. urednik Gordana Stokić Simončić, 129–138. Pančevo: Gradska biblioteka; Centar za kulturu i ekologiju PanArt; Novi Sad: Filozofski fakultet; Sombor: Pedagoški fakultet, 2018.
27. Vukotić, Bojana. „Ličnosti koje su obeležile rad Društva“. U *Bibliotekarsko društvo Srbije: 1947–2022*, 87–105. Beograd: Bibliotekarsko društvo Srbije, 2022.

The First Head of the Library of the Faculty of Law, University of Belgrade

Summary

This paper aims to shed light on the life and work of Dušica Guteša (Belgrade, 1914 – Belgrade, 1994), the first head of the Library of the Faculty of Law, University of Belgrade, about whose contribution to the restoration and development of the Library after the Second World War there are no written traces. By systematizing her work, we can give her credit for the creation of the Author and Subject catalogues of books and the Subject and Systematic catalogues of articles from foreign and domestic magazines. We highlight the responsible and continuous implementation of the procurement policy to enrich the book collection, as well as the introduction of new Rules on the Library's Work and their adaptation to the emerging needs of users and employees. By launching a newsletter of new books and magazines and regularly submitting it to the Bibliographic Institute of the FNRJ for central catalogues, Dušica Guteša made the Library of the Law Faculty of the University of Belgrade visible and accessible outside the framework of the institution. Involvement in the establishment and work of the Society of Librarians of the National Republic of Serbia and the zealous publication of reports on its work in the "Librarian" journal show her willingness to make a personal effort to benefit the librarian profession. Her commitment to the education of professional staff to work in libraries shows her awareness of the necessity of quality for the development of Serbian librarianship. With her enthusiasm and professional actions, constant training and tireless commitment, she laid new foundations for the largest higher education library in Serbia thus writing important pages of its recent history.

Keywords: Dušica Guteša (1914–1994), Library of the Faculty of Law, librarianship, history of librarianship, biography

Примљено: 30. августа 2024.

Исправке рукописа: 25. септембра 2024.

Прихваћено за објављивање: 15. октобра 2024.